Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 31. Braşov, Sâmbătă, 10 (22) Februarie 1896.

Cercul viţios al maghiarisărei.

Erĭ s'a încheiat în dieta ungară desbaterea asupra budgetului ministeriului de culte şi instrucţiune publică.

In toţĭ anii, dela 1867 încóce, discusiunea asupra resortului cultelor şi a învĕţămêntului public a decurs cu un fórte viu interes, dér fără acea animositate, ce se manifestă între oposiţiă şi partida guvernului la celelalte resorturĭ. Partidele unguresci în cestiunea învĕţămêntului au căutat tot-déuna prilegiu de a-şĭ manifesta solidaritatea lor de interese şi astfel duelul de cuvinte, ce se încingea între ele în acéstă cestiune, avea mai mult înfăţişarea unei emulărĭ în născocirea a tot felul de mĕsurĭ şi legĭ nouĕ pentru lăţirea limbei maghiare şi ajungerea scopului utopic al maghiarisărei complete a tuturor cetăţenilor „de altă limbă“.

Décă n'ar fi intrevenit afacerea Pulszky, care forma pentru oposiţiă o verigă în lanţul de corupţiunĭ descoperite şi esploatate anume cu scop de-a sgudui posiţiunea cabinetului Banffy, nicĭ de astă-dată discusiunea asupra budgetului ministeriului de instrucţiune publică n'ar fi oferit spectacolul unei lupte atât de înverşunate.

Este interesant a observa, că pe terenul învĕţămêntului public, atitudinea guvernului, în special a ministrului instrucţiunei publice este cu totul deosebită. Nu esistă idee de maghiarisare destul de scrîntită, ce nu se póte nasce în creerii înfierbêntaţĭ ai unei căpătînĭ oposiţionale maghiare, care sĕ nu fiă primită cel puţin în principiu de ministrul de instrucţiune. Astfel, bine înţeles, şovinismul emulator întregesce mereu acţiunea cea mare de contopire naţională.

Aşa şi acum, înainte de spartul târgului, şovinisticul redactor al ḑiarului „Magyarország“ a venit cu un plan înfricoşat, cum ar trebui sĕ se aducă restricţiunĭ în constituţia bisericei române gr. or., ca şi în a celei sêrbescĭ, şi cum ar trebui sĕ se înfiinţeze la universitatea din Cluşiu şi din Pesta facultăţĭ teologice greco-orientale, negreşit numai pentru a suprima apoi institutele teologice române de pe la episcopiile nóstre şi de-a „patriotisa“ astfel, în sensul maghiarisatorilor celor mai îndrăciţĭ, sucrescenţa clerului greco-oriental.

Ministrul Wlassics, necum sĕ sară în sus şi sĕ se scandaliseze în faţa unui plan atât de anti-constituţional, neliberal şi subversiv, a intrat cu cea mai mare linişte în apreţiarea lui binevoitóre şi a găsit, că deocamdată este realisabilă cererea amintitului deputat pentru înfiinţarea de facultăţĭ teologice greco-orientale la universităţile maghiare.

Ear cât pentru atentatul propus faţă cu constituţia bisericelor greco-orientale, Wlassics a dat sĕ se înţelégă, că mai este timp pentru acésta, căcĭ de o camdată a constatat, că nu archiereii sunt cei „nepatrioticĭ“, ci preoţimea inferióră li-ar face lor şi guvernului ḑilele amare. Dér d-l Wlassics va îngriji, ca archiereii sĕ-şĭ esercite îndeajuns influinţa asupra preoţimei interióre.

Se înţelege, că tóte se reduc la nisuinţa, de-a face, ca toţĭ preoţii sĕ scie declama de rost „Szozat-“ul lui Vörösmarthy.

Acesta este cercul viţios, în care se învîrtesce politica de instrucţiune a guvernului şi a deputaţilor ungurĭ, mameluci şi nemamelucĭ.

Aicĭ se concentréză tot simţul de dreptate al elementului dela putere, care sufere de patima setei nesfîrşite de maghiarisare.

In faţa acestor apariţiunĭ, este în adevĕr ridicul a mai spera, că până când va fi în fiinţă actualul sistem de guvernare, s'ar pută afla óre-cum un *modus vivendi* între naţiunea dela putere şi între naţiunile asuprite nemaghiare.

Trebue sĕ cadă mai întâiŭ sistemul cu tóte legile lui asupritóre, pentru ca sĕ se cureţe aerul şi sĕ se facă cu putinţă revenirea la o politică înţeléptă şi dictată de firea lucrurilor.

CRONICA POLITICĂ.

— 9 (21) Februarie.

Foile oposiţionale spun, că **cabinetul Banffy** se află în mare strîmtóre, căcĭ desbaterea budgetară înaintéză fórte încet şi ministerul va fi silit sĕ presente camerei un nou *proiect de îndemnitate.* Oposiţia are de gând sĕ provóce desbaterĭ înfocate la resorturile asupra cărora urméză discuţiunea, dér şi în *camera magnaţilor* se pregătesce o *campaniă în contra corupţiunei*, şi este posibil, ca aicĭ sĕ fiă chiar primite moţiunĭ ca acele, carĭ au fost respinse de cameră. Se vorbesce, că în afacerea *grofilor* şi *baronilor de curênd numiţĭ* se va adresa o *interpelaţiune* ministrului-preşedinte Banffy.

*

Afacerea conţilor şi baronilor noi numiţĭ, despre carĭ s'a afirmat în „Budapesti Hirlap“, că au trebuit sĕ **plătéscă cu banĭ nobilitarea lor**, pare a lua dimensiunĭ tot mai marĭ. Interpelând dep. Hortovànyi în acésta afacere, scim, că baron Banffy a rĕspuns, că articolul lui „Bud. Hirl.“ „e dela început până la sfêrşit o minciună tendenţiósă“. A fost aspră aserţiunea lui Banffy şi „Bud. Hirl.“ nicĭ nu ia rĕmas dator cu rĕspunsul, ci ḑilnic îi aruncă ministrului-preşedinte în faţă *aceeaşĭ ofensă.*

Este în sine lucru fórte penibil, ḑice „Bud. Tagblatt“ cu privire la acésta, ca între ómenii culţĭ sĕ se întrebuinţeze espresiunĭ ca „minciună“, dér décă ministrul-preşedinte unei ţĕrĭ vatămă astfel pe o fóiă, acésta fóie póte în cele din urmă sĕ înghită şi sĕ tacă, décă voesce. Altfel stă lucrul însĕ, la o persónă, care ca ministrul-preşedinte ocupă un post aşa de înalt, acésta nu póte fi ofensată ḑilnic fără a căuta satisfacţiune. Se şi observă, decĭ, în sênul partidului guvernului un curent, care vrea sĕ îndemne pe baronul Banffy de a trage pe „Bud. Hirl.“ înaintea forului *tribunalului de pressă.* Ar fi de dorit, ca br. Banffy sĕ înainteze incusa acésta la tribunal, căcĭ de-o parte póte sĕ fiă numai binevenită Ungariei, că ministrul-preşedinte al sĕu nu primesce ḑilnic injurii, de altă parte o pertractare înaintea tribunalului, unde toţĭ martorii trebue sĕ depună jurămênt, ar aduce deplină claritate asupra cestiunei, décă faimele rĕspândite despre titlurile şi ordurile cumpĕrate, sunt orĭ nu, numai nisce minciunĭ tendenţióse.

*

Oficiosul „Wiener Zeitung“ publică în numĕrul sĕu de alaltăerĭ ordinea în care se vor face nouĕle alegerĭ pentru **consiliul comunal din Viena.** Alegerile se vor face în urmĕtórele ḑile: Pentru al III-lea colegiu electoral în 27 Februarie n. c. eventual balotagiu în 29 Februar; pentru al II-lea colegiu electoral în 2 Martie, eventual balotagiu în 4 Martie; pentru I colegiu electoral în 5 Martie, eventual balotagiu în 7 Martie.

*

„Pall-Mall Gazette“ aduce scirea despre nouĕ **pregătirĭ de resbel ale Angliei.** Ḑice, că *Goschen*, primul lord al admiralităţii, Lunia viitóre va vorbi în camera englesă despre noul program privitor la reorganisarea flotei. Va cere o sumă considerabilă pentru construirea de vapórĕ nouĕ şi tot-odată va anunţa, că vor trebui sĕ se sporéscă tunurile, precum şi matrosii de pe vapórele de resbel.

*

Privitor la **evenimentele din Bulgaria**, depeşele cele mai nouĕ anunţă următórele: Pórta a primit deja *dela tóte statele* aprobarea recunóscerei principelui *Ferdinand.* Acesta va visita cât mai curênd pe Sultanul, după-ce a fost chiar espres invitat din partea Sultanului prin representanţii lui, carĭ au asistat la botezul prinţului Boris. Ce se ţine de raportul cu Rusia,

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Vampirul.

De *Jan Neruda.*

Vaporaşul, care umblă ḑilnic între Constantinopol şi insulele Principilor, ne aduse pe ţĕrmul dela Prinkipo şi descinserăm.

Societatea se alcătuia din puţine persóne: o familiă polonă, tata, mama, fata şi mirele apoi noi amêndoi. Da, ca sĕ nu uit, mai era cine-va: Pe podul de lemn d'intre Stambul şi Cornul de aur se lipise de noi şi un grec, un om tînĕr încă; după mapa dela subsurĭ era de credut, că e un pictor. Pletele lungĭ negre îi atêrnau pe umere, faţa-i era palidă şi ochiul întunecat, aşeḑat adênc în orbită.

La început omul acesta mĕ interesa, era aşa de îndatoritor şi cunoscinţele sale asupra împrejurărilor locale, fórte bogate. Insĕ prea vorbea mult şi după vr'o ḑece minute îl lăsa-i în plata Domnului.

Cu atât era mai plăcută familia polonă. Părinţii erau ómenĭ prietenoşĭ, sincerĭ; logodnicul tînĕr, elegant şi purtat prin lume. Ei treceau la Prinkipo pentru a petrece acolo lunile de vară; fata, cam bolnăviciósă, avea nevoie de o asemenea baie de aer. Fata frumósă, palidă se vede, că séu se sculase după o bólă grea, séu se plămădea una într'ênsa. Ea se rezima de braţul logodnicului, se odihnea des şi o tusă sécă îi tăia des şóptele. De câte-orĭ tuşea, însoţitorul ei se oprea.

Plin de compătimire o privea atuncĭ şi ea éraşĭ se uita la dênsul, ca si când ar fi voit sĕ-i spuie: — Nu e nimic — sunt fericită!

Credeau în fericire şi în vindecare.

După sfatul grecului, care se despărţi de noi chiar de pe Molo, familia se aşeḑă în otelul unui francez.

Otelul nu e aşeḑat prea sus, dispune de o perspectivă d'intre cele mai încântătóre şi e înzestrat după modelul european cu tot confortul.

Dejunarăm împreună şi când, mai târḑiu, arşiţa de ameḑĭ se mai potoli, urcarăm cu toţii agale dealul la o poiană de pinĭ, pentru a gusta priveliscea. Abia găsirăm un loc potrivit, şi ér rĕsări grecul nostru. El salută uşor, se uită împrejur şi se puse jos la o depărtare de câţĭ-va paşĭ. Işĭ deschise mapa şi începù sĕ desemneze.

— Cred, că s'a rezimat cu spatele de stâncă numai pentru ca noi sĕ nu-i putem vedea desemnul.

— N'avem decât sĕ nu-l băgăm în sémă — ḑise polonesul cel tînĕr. — Vedem destul d'inaintea nóstră. — După o pausă adause: — Mi-se pare, că ne zugrăvesce şi pe noi; n'are decât s'o facă!

Intr'adevĕr, că aveam destul de vĕḑut. Póte nu se află pe tótă întinderea pămêntului un locşor mai frumos şi mai fericit decât Prinkipo! Irina, martira politică şi contimporana lui Carol cel Mare, a trăit aicĭ o lună în surghiun; — décă eu a-şĭ putea petrece aci o lună întrégă, întréga mea viéţă următóre ar fi legată de amintirea acésta. Şi aşa nu pot sĕ uit unica ḑi pe care am petrecut-o acolo!

Aerul era aşa de curat, de móle şi de frumos încât ochiul luneca din depărtare în depărtare ca legănat pe puf. Pe drépta lângă mare se ridicau munţii brunĭ ai Asiei; pe stânga, în depărtare, se înalţa colorându-se în albatru, ţĕrmul stâncos al Europei. Chalki, una din cele nouă insule ce forméză arhipelagul Principilor, privea încremenită cu pădurile sale de chiparoşĭ vĕzduhul, ca un vis înfiorător. Insula e încununată de-o clădire mĕréţă — asilul de nebunĭ.

Apa mărei de Marmara era numai uşor încreţită şi juca în tóte colorile, un opal gigantic strălucitor. In depărtare marea era ca laptele, mai aprópe licărea trandafirie, între cele două insule lucea ca o portocală şi adênc de desubtul nostru era albastră ca safirul. Era singură cu frumuseţea sa.

Nicăierĭ nu se vedea un vapor mai mare, numai d'a lungul ţĕrmului insulei nóstre alergau încolo şi încóce, două bărcĭ cu pavilion engles; una era barcă cu abur de mărimea unei gherete de sentinelă; a doua avea un echipagiu de 12 ómenĭ şi cum vêslele lor se ridicau mĕsurat din apă, curgea un praf de argint aprins de pe ele. Delfinĭ încredĕtorĭ se jucau printre bărcĭ şi sburau în arcurĭ întinse peste apă. Sus pe

Bulgaria peste câte-va ḑile îşĭ va trimite pe *agentul sĕu diplomatic* la Petersburg. De altă parte se afirmă, că Rusia va înfiinţa în Bulgaria *nouĕ consulate rusescĭ.*

*

La prândul oferit **representanţilor pressei în Sofia**, erau de faţă corespondenţii următórelor ḑiare rusescĭ: „Swet“, „Nowoje Vremja“, „Moskowski Wiedomosti“, „Moskowski Listock“, „Petersburgski Listock“, „Petersburgska Gazeta“ şi „Novosti“. Ḑiariştii bulgarĭ erau numĕroşĭ. Redactorul lui „Swet“, d-l Komarow, a ridicat un toast în sănĕtatea prinţului, a guvernului şi pentru prosperitatea Bulgariei. Redactorul lui „Moskowski Wiedomosti“, d-l Duhowetzki, a mulţumit pentru primirea făcută pressei şi a ridicat un toast pentru diplomaţia bulgară. D-l Stancioff, agent diplomatic, a rĕspuns printr'un toast în sănĕtatea representanţilor pressei şi pentru pressă. Prinţul a apărut după prânḑ. A ḑis că e fericit că se găsesce în mijlocul representanţilor pressei, care domineză opiniunea rusescă. Aceştĭ representanţĭ vor duce cu ei impresiunea celor ce au vĕḑut: adevĕratul patriotism al Bulgariei, alipirea Bulgarului către dinastia sa, pământul sĕu şi independenţa sa. Pressa rusescă va mai ḑice de asemenea, că la Bulgar trăesce încă sentimentul de recunoscinţă către naţiunea liberatóre, sora nóstră slavă. Representanţii pressei rusescĭ au fost decoraţĭ.

*

Ca dovadă despre *ura*, ce o nutresc de present **Englezii** faţă de **Turcĭ**, póte servi vorbirea, pe care a rostit'o alaltăerĭ *episcopul din Norwich* într'un meeting din Londra. El ḑise, că a făcut rugăciunĭ, ca sĕ se prăpădéscă Turcii, şi crede, că Dumneḑeu îi va asculta rugămintea. Spuse mai departe între altele, că Anglia are datorinţa morală de-a sprijini pe Armenii creştinĭ în contra Turcilor păgânĭ.

Aniversarea lui Miletici.

Mâne în 10 (22) Febr. *Dr. Svetozar Miletică*, cunoscutul naţionalist şi luptător distins al causei naţionale sêrbescĭ, îşĭ va serba aniversarea de 70 de anĭ. Mai bine ḑis, poporul sêrbesc din întréga monarchiă a hotărît sĕ serbeze acésta ḑi ca semn de recunoscinţă către bărbatul lui credincios, care în serviciul causei naţionale şi-a perdut şi avere şi sănătate.

Dr. Svetozar Miletică s'a distins pe timpul, când era vigoros şi purta o luptă crâncenă cu adversarii némului sĕu, prin vederile sale înalte şi inima sa generósă. El a fost un călduros părtinitor al conlucrărei politice a *Sêrbilor* cu *Românii*, soţĭ de suferinţă, în contra duşmanului comun al naţionalităţii lor.

Românii vor privi dér cu îndoită simpatiă la serbarea, ce se va desfăşura mâne în Neoplanta în jurul adoratului anteluptător al naţiunei sêrbescĭ.

Din dieta ungară.

In şedinţa dela 19 Februarie, urmând posiţia *„preparanḑii“* din budgetul cultelor, vorbi:

Veress *József*: Raportul ministerial este de anĭ de ḑile plin cu date triste, din carĭ se póte conchide la o decadenţă a învĕţămêntului. In loc, ca şcólele şi învĕţătorii noştri sĕ se înmulţéscă, ei scad în continu; în loc ca instrucţiunea sĕ fiă mai adâncită, devine tot mai superficială. Insu-şĭ ministrul mărturisesce, că décă am voi sĕ ducem în deplinire legea din 1868, ni-ar trebui încă *cel puţin 8000 de învĕţătorĭ.* Lipsa însĕ este şi mai mare, décă considerăm, că legea permite numai 60 de şcolarĭ pentru un învĕţător. Cu tótă sinceritatea se póte ḑice, că în cas, când am esecuta punctual legea din 1868, ni-ar trebui încă cel puţin 10—12,000 de învĕţătorĭ. Ce va fi însĕ atuncĭ, când învĕţătorii vor usa de dreptul pensionărei, ce li-l dă legea şi vor cere sĕ fiă pensionaţĭ? — Atuncĭ va urma crisa instrucţiunei poporale.

Avem puţine preparandii. In înţelesul legei din 1868 ar fi trebuit sĕ se înfiinţeze încă atuncĭ 20 de preparandii, pe când chiar şi astăḑĭ numai 18 preparandii avem. Şi numĕrul elevilor acestor preparandii *scade din an în an*, mai ales de când minimul salarului învĕţătoresc s'a stabilit cu 300 fl., aşa în 1893 numĕrul elevilor preparanḑĭ era 3102, ér în 1894 acest numĕr a scăḑut la 1902 *(va sĕ ḑică cu 1100 preparanḑĭ mai puţinĭ ca în anul precedent!)* In mijlocul acestor neajunsurĭ ne-am puté ajutora prin înfiinţarea de preparandii. Décă în 1868, când budgetul era de 146 milióne fl., dieta află, că ar fi de lipsă sĕ se înfiinţeze 20 de preparandii, ér de-atuncĭ trebuinţele s'au înmulţit şi mai tare, atuncĭ astăḑĭ, când budgetul este de 473 milióne fl., sĕ nu se pótă óre destina un milion şi jumĕtate pentru acest scop? Dela societate în zadar vom aştepta ajutor în ce privesce lipsa învĕţătorilor. Nu se póte pretinde dela părinţii cu judecată, ca sĕ-şĭ aplice fiiĭ lor la o carieră, unde după 8 anĭ de învĕţătură sĕ trebuéscă a se mulţumi cu un minim al salarului de 300 fl. Guvernul sĕ înfiinţeze preparandii, pe învĕţători sĕ-i doteze mai bine. Lipsa e arḑĕtóre, guvernul şi dieta trebue sĕ se ocupe cât mai curênd cu acéstă cestiune, căcĭ alt-fel instrucţiunea poporală e ameninţată de marĭ neajunsurĭ. (Vii aprobărĭ în stânga estremă).

A mai vorbit *Hoch* şi apoi *Wlassics* declarênd, că cele 3000 fl., ce le-a luat în budget la poziţia ajutorărei profesorilor preparandialĭ, *le va da învĕţătorilor rutenĭ.*

Urméză acum posiţia **subvenţionărei bisericelor.** Aci vorbi *Rigó* Lajos, cerênd, ca bisericelor potestante sĕ li-se dea un ajutor cum se cade, căcĭ „ele au fost anteluptătorii libertăţii maghiare“. — *Veress* Iózsef sprijinesce cererea lui Rigo, după care lua cuvêntul:

Hollo *Lajos*: El se alătură la cei doi dintâi, dér, din punctul de vedere al supremei inspecţiunĭ de stat, voesce sĕ mai vorbéscă „ceva“ şi despre *biserica greco-orientală*, faţă cu care însu-şĭ ministrul a mărturisit, că anumite autorităţĭ bisericescĭ nicĭ după mai multe urgitarĭ nu l'au învrednicit sĕ-i dea nicĭ măcar rĕspuns. Ḑice că organisaţia şi marea libertate autonomă, ce li-s'au dat credincioşilor gr. or. prin art. de lege IX din 1868, de atuncĭ încóce în multe privinţe au devenit „îngrijitóre“. Aşa, de esemplu, la *congresul naţionalităţilor* rolul agitator în cestiunile de naţionalitate l'au avut funcţionarii lumeuĭ de-ai bisericelor gr. or.; aceştia vin aicĭ în Budapesta la congresul naţionalităţilor şi înfiinţéză alianţa tuturor naţionalităţilor în contra statului maghiar. Aşa-dér trebue fórte mult sĕ ne tragem pe sémă, că óre sĕ mai ţinem organismul creat prin art. de lege IX din 1868 în forma lui de aḑĭ, orĭ sĕ-i facem unele restricţiunĭ aşa, ca acest organism sĕ nu mai fiă un cuib al agitaţiunilor contrare statului.“

Vorbitorul face după acestea imputărĭ guvernului, că nu useză îndeajuns de dreptul de inspecţiune. Legea îi dă drept de-a ocupa posturile hierarchice numai cu astfel de indivizĭ, carĭ ofer deplină garanţă în ce privesce simţul lor *naţional* şi *patriotic.* Guvernul, după-ce şi aşa asupra elementului laic al bisericei nu póte influinţa, trebue sĕ-şĭ esercieze influinţa sa cel puţin asupra clerului. Dér ce vedem?—se întrébă vorbitorul — Vedem teologiile greco-orientale, unde mai întâiu de tóte tinerilor clericĭ nu li-se dă o cultură suficientă pentru de-a înţelege, că alipirea de biserică nu eschide alipirea către statul maghiar. Astfel de indivizĭ *semi-culţĭ*, după ce es în parochii, păşesc în contra ideei de stat maghiar cu tótă brutalitatea, ce-i caracteriséză. Vorbitorul doresce, ca guvernul sĕ îngrijéscă de *înfiinţarea unei teologii superióre pentru greco-orientalĭ în Budapesta.*

La numirea episcopilor, guvernele purced cu o uşurinţă, pe care vorbitorul n'o póte condamna în de-ajuns. Ca dovadă se provócă la noul episcop sêrbesc al Timişórei, care de nascere e din Croaţia, nu scie absolut nimic unguresce şi nu şĭ-a arătat nicĭ-odată alipirea către ideea de stat maghiar. Episcopul sêrb din Neoplanta asemenea e adus din Croaţia şi nu vorbesce unguresce. Actualul conducĕtor al episcopiei vacante dela Verşeţ e tot din Croaţia şi éraşĭ nu scie unguresce. In fruntea tuturor acestora stă patriarchul, care prin tóte lucrările lui de mai înainte a arătat, că nu numai nu era un amic al ideii de stat maghiar, ci contra ei purta cea mai fanatică luptă, ca omladinist.

Acésta o află de nesuferit fanaticul vorbitor şi ḑice, că guvernul, la numirea episcopilor nu e de ajuns sĕ se mulţuméscă cu declaraţiunea negativă, că *„nu voiŭ face nimic în contra ideei de stat maghiar“*, ci sĕ se pretindă un *patriotism activ*, aşa ca archiereii sĕ-i facă pe toţĭ membrii bisericei lor, până la cea din urmă comună, „patrioţĭ“.

Wlassics, ministrul de culte, rĕspunde lui Hollo, că o singură autoritate superióră bisericéscă s'a aflat, care n'a rĕspuns la rescriptul guvernului, dér şi acésta şi-a cerut scuse. Asigură, că în ce privesce *energica* esecutare a dreptului de inspecţiune e cu deosebită atenţiune. E de acord cu Hollo, că lângă universitatea din Budapesta trebue sĕ se înfiinţeze o teologiă gr. or., ér *lângă universitatea din Cluşiu o teologiă rom. gr. or.* Infiinţarea acestora şi-o propusese şi Eötvös, ér el, Wlassics, încă se va sili sĕ ajungă acest scop. Faţă cu *„nepatriotismul“* archiereilor ḑice, că nu ei, ci preoţimea inferióră e de vină. Ei pot fi traşĭ la rĕspundere cel mult întru atât, întru cât nu-şĭ esercită în de ajuns influinţa asupra acelei preoţimĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 9 (21) Februarie.

Dintre studenţii croaţĭ, carĭ au fost osândiţĭ pentru cunoscuta afacere a stégului maghiar, 15 au ieşit din închisórea dela Belovar alaltă-erĭ séra, după-ce şi-au împlinit pedépsa. Pe cale dela Belovar până în Agram ei au fost obiectul celor mai entusiaste ovaţiunĭ. La gara din Agram se adunase o mare mulţime de popor şi inteligenţĭ croaţĭ, şi-i întîmpină pe studenţĭ cu nesfîrşite strigărĭ de „Zsivio!“ De aci întreg convoiul plecă spre oraş, unde se opri înaintea casei lui Starcevicĭ, care de present este greu bolnav. Cu tóte acestea însĕ bĕtrânului conducĕtor croat i-se făcură ovaţiunĭ frenetice, întrerupte de strigărĭ de: „Abzug Hedervary! Abzug Magharii!“ In urma acésta interveni poliţia, care deţinù pe doi indivizĭ, mulţimea însĕ fù împrăştiată cu forţa.

—o—

O nouă cassă românéscă de credit şi economii. Primim următórea însciinţare: Prin acésta s'aduce la cunoscinţa onor. public, că am instituit în comuna mea natală Foventea (Föfeld, Hochfeld), pretura Nocricului (Uj-egyház, Leschkirch) în comitatul Sibiiului o casă de credit şi de economii cu autorisarea competentelor autorităţĭ reg., ca prin împrumutare de banĭ ieftinĭ şi depunerĭ garantate cu 5% sĕ ajutorez poporul rural şi sĕ-i înlesnesc mijlócele de desvoltare în tóte privinţele. *Foventea*, Ian. 1896.—Director şi fondator: *D. R. Cordescu.*

—o—

„Manifestul“. „Dreptatea“ din Timişóra, vorbind despre Manifestul publicat în „Tribuna“, ḑice: „In fine constatăm, că nouĕ, (Dreptăţii“) numitul Manifest nu ni-s'a trimis de-adreptul spre publicare, cu atât mai puţin am fost recercaţĭ în acéstă privinţă din partea cuiva“. — Nouĕ („Gazetei Transilvaniei“) asemenea nu ni-s'a trimis şi nu ni s'a cerut publicarea lui.

—o—

Petiţiunile studenţilor. Alaltă-erĭ s'a depus la camera română petiţiunea studenţilor românĭ, precum şi petiţiunea studenţilor evrei, şi 80 alte petiţiunĭ ale diferitelor comunităţĭ israelite din România, cu peste 300 iscăliturĭ, în privinţa taxelor şcolare prevĕḑute în proiectul de lege privitor la învĕţămêntul primar, care a fost presentat camerei de către actualul ministru de instrucţiune d-l Poni. Se scie, că d-l Poni menţine în proiectul sĕu taxele puse pe elevii strĕinĭ ai şcólelor primare. Contra acestor taxe o parte din studenţii universitarĭ românĭ au întreprins o agitaţie făcênd sĕ circule o petiţiă către parlament contra taxelor. O altă parte de studenţĭ fac contra-agitaţiă pentru menţinerea taxelor. La acéstă mişcare se alătură şi aceea a evreilor, carĭ sunt mai mult atinşĭ prin

---

cerul albastru pluteau din când în când vulturĭ uriaşĭ cu sbor liniştit de pe un continent pe celalalt.

Tótă cósta dealului de desubtul nostru era acoperită cu trandafirĭ înfloriţĭ şi aerul era săturat de mirosul lor. Din arcadele cafenelelor, jos, la mare, rĕsuna o musică înnăbuşită şi visătóre.

O impresiune adâncă! Toţĭ amuţirăm şi întréga nóstră făptură părea atêrnată de acéstă privelisce din raiu. Poloneza cea tînĕră era culcată pe iarbă şi capu-i se odihnea la pieptul iubitului. Ovalul palid al feţei sale delicate căpĕtă o urmă de colóre şi din ochii sĕi albastri isvorîră de-o dată lacrimĭ. Logodnicul înţelese emoţiunea ei, se aplecă şi sărută o lacrimă după alta. Mama privea şi plânse cu fiică-sa, — ér eu — eu mĕ uitam şi mie-mĭ deborda inima.

— Aicĭ trebue sĕ se vindece trupul şi mintea — şopti copila. — Ce ţéră frumósă!

— Ḑĕu, n'am duşmanĭ; dér décă i-aşĭ avea, aicĭ i-aşĭ ierta! — ḑise tatăl cu glas tremurător.

Şi iar se făcù tăcere. Toţĭ aveau o sensaţie nespus de dulce, cu neputinţă de descris. Fiă-care simţea în sine o lume de fericire şi fiă-care ar fi dorit sĕ împartă cu tótă lumea fericirea sa. Toţĭ erau cuprinşĭ de aceleaşĭ sensaţiunĭ, de aceea tăceau toţĭ. Abia că băgarăm de sémă, că după vr'un cés Grecul se sculà, îşĭ închise mapa şi dispărù cu un salut uşor. Noi rĕmaserăm.

In sfêrşit, după mai multe césurĭ, când orizontul începù sĕ capete colórea violetă, care are un farmec aşa de deosebit la sud, mama îndemnà la plecare. Ne coborîrăm încet spre otel, încet dér sprintenĭ, ca nisce copii fără grijă.

La otel ne aşeḑarăm sub un cerdac la rĕcóre. Abia ne puseserăm jos şi isbucnì jos certă şi înjurăturĭ. Grecul nostru se certa cu otelierul şi noi ascultam pentru a petrece.

Certa nu ţinù mult.

— Décă n'aşĭ avé alţĭ mosafirĭ aicĭ... — mormăi otelierul urcând scara cerdacului nostru.

— Te rog — întrebà Polonul cel tînĕr, când birtaşul se apropià de masa nóstră —: cine e domnul acela? Cum îl chiamă?

— Dracu sciă cum îşĭ ḑice el! — ḑise otelierul nĕcăjit şi uitându-se cu ură de pe terasă in jos. — Noi îl chemăm Vampirul.

— Pictor — nu?

— Frumos meşteşug! Zugrăveşte numai cadavre. Indată ce móre cine-va în Constantinopol séu pe aci prin prejur, individul e şi gata în aceeaşĭ ḑi cu portretul mortului. Il zugrăveşte dinainte — şi nu se înşélă nicĭ-odată, cobea dracului!

Poloneza cea bĕtrână dădù un ţipet de grózà — în braţele ei zăcea fata leşinată, albă ca creta.

Şi logodnicul sărise de pe scară jos, apucase cu o mână pe Grec de piept şi cu cealaltă de mapă.

Noi alergarăm după dênsul. Amêndoi se tăvăleau deja în nisip.

Scórţa se deschisese, foile dintr'ênsa se rĕspândiseră şi pe una — era desemnat, într'o perfectă asemĕnare, capul tinerei Poloneze cu ochii închişĭ cu o cunună de mirt încinsă pe frunte.

(„Bibl. de popularisare“.)

acea taxă. Mişcarea s'a început la Iaşi, unde s'au dat la lumină manifeste şi resoluţiunĭ în numele ideilor de civilisaţiă şi de cultură. Apelul adresat concetăţenilor evrei se termină învitându-i pe aceştia la o petiţiune monstră contra corpurilor legiuitóre.

—o—

Fabrică de praf fără fum. Planurile pentru înfiinţarea fabricei de pulbere fără fum pe care ministerul român de resboiu o va construi la Dudeştĭ, sunt gata şi tóte instalaţiunile vor costa vr'o 600,000 de lei. In curênd vor sosi din străinătate tóte maşinile şi aparatele.

—o—

Broşurĭ „agitatorice". Diarele din Budapesta primesc scirea, că între preoţii şi învĕţătorii din Nordul Ungariei se lăţesc în timpul din urmă broşurĭ şi alte tipăriturĭ agitatorice scrise în cea mai mare parte în limba slovacă. Numitele diare afirmă, că aceste scrierĭ sunt fabricate de membri partidului poporal catolic.

—o—

Aventuriosul conte Eugen Zichy, care plecasă înainte cu o lună a doua óră în Orientul asiatic pentru a căuta după „urma străbunilor sĕi" a sosit alaltă-erĭ îndĕrĕt în Budapesta. La gară îl aşteptau o mulţime de amicĭ şi cunoscuţĭ. Deja dela uşa cupeului începù aventuriosul conte a fâlfâi cu căciula strigând într'una: „Am aflat pe strĕbunii noştri Maghiarĭ!" Apoi plecă spre locuinţa sa.

—o—

Serata musicală a Saşilor din Braşov. Alaltă-erĭ séra, în 19 c. Reuniunea de cântărĭ a Saşilor din loc a dat o serată musicală, la care a luat parte un public numĕros. Serata s'a deschis cu marşul: „Am onóre" de Max von Weinzierl esecutat de corul bărbătesc acompaniat de pian. După aceea a fost predat cu bun succes opereta într'un act *„Amor in pensionat"*, séu „Directora batjocorită". In acéstă operetă a jucat fórte bine rolul directoresii pensionatului d-şóra Ida Hiemesch, care a dojenit două eleve ale pensionatului: Francisca (d-şóra Obert) şi Luisa (d-şóra Kugler) pentru-că i-a succes sĕ pună mâna pe nesce epistole pe carĭ elevele le-au căpătat dela amanţii lor. In urmă însĕ, elevele prin înşelăciune au isbutit sĕ-şĭ capete éră-şĭ înapoi epistolele lor, şi după aceea au rîs împreună cu celelalte eleve de directóră. In fine s'a mai jucat încă o operetă liric romantica „Loreley" care de asemenea a fost predată destul de bine.

—o—

Aplicarea razelor Roentgen în chirurgie. Profesorul Lannelongue, din Paris, se ocupă în momentul de faţă cu aplicarea eventuală a razelor Roentgen în chirurgie. Spre acest sfĕrşit el presintă două fotografii obţinute cu acest procedeu prin massa gróssă a muschilor. Una represintă imaginea fórte precisă a unui femur atins de atrofie, şi osteită de natură tuberculósă. Fotografia a confirmat pe deplin diagnosa anticipată a celebrului clinician. A doua dă reproducerea unui genunchiu, adecă a articulaţiunei óselor: basa femurului, vêrful tibiei, acoperite de rotulă. Şi aci diagnosticul stabilit se confirmă: osteoartrită a genunchiului de origină tuberculósă, anchiloză neosoasă etc. Dr. Lannelongue şi-a comunicat deja cercetările Academiei de ştiinţĭ şi a promis a-o ţine în curent cu resultatele ce va obţine.

—o—

Tren în flacărĭ. După cum se scrie din Pojun, locuitorii din comuna Kalksburg au fost martorii oculari ai unui eveniment ne mai pomenit. Alaltăerĭ în 19 c. între órele 8 şi 9 séra, trenul de persóne, care mergea dela Sabaria (Sombathely) spre comuna Kalsburg, avea şi un vagon încărcat cu butóie pline cu petrol. Acestea s'au aprins, causa încă nu se scie. Butóiele cu petroleu au esplodat, şi petroleul ardênd în flacări curgea pe jos. Trenul aci pe câmp a trebuit sĕ se oprescă, dér de-a stinge focul nicĭ vorbă nu era, pentru-că rĕspândea o căldură nesuferibilă. Vagonul, care era încărcat cu butóiele, era acoperit de o mare de flacărĭ. Cu mare greu abia a succes a deslega vagonul, ce ardea, de tren, care apoi a grăbit la comuna Kalksburg după ajutor, unde a ajuns cu întârdiare de câte-va óre. La salvarea vagonului aprins nu s'a putut gândi nimenĭ, el a fost mistuit de flacărĭ.

—o—

Sub-locotenent condamnat la muncă silnică. Din Odessa se scrie despre o condamnare fórte severă. Intêmplarea este următórea: Un sublocotenent de marină de pe o corabiă din Marea Négră s'a certat cu căpitanul sĕu şi l'a ofensat cu vorba mai de multe-orĭ, ér mai pe urmă l'a lovit. Sub-locotenentul a fost tras înaintea tribunalului maritim din Sebastopol şi după o pertractare îndelungată a fost condamnat la *degradare şi opt-spredece ani muncă silnică.*

—o—

O mare nenorocire s'a întêmplat dilele trecute în oraşul Santarem din Portugalia. Cu ocasiunea unui bal mascat se iscă adecă pe neaşteptate un foc violent în edificiul clubului artiştilor, unde se ţinea balul, şi se lăţi cu o repediciune nespusă. Mulţi bărbaţĭ şi multe femei săriră pe ferestri din sală afară, mulţĭ însĕ cădură victimă flacărilor. Depeşele sosite anunţă, că până acum au fost scóse 34 de cadavre dintre ruinele edificiului, şi că s'au petrecut scene îngrozitóre când ómenii îşĭ căutau rudeniile arse de flacărĭ.

Convocare.

Membrii congregaţiunei comitatense şi a clubului partidului naţional român din Selagiu sunt rugaţĭ a se presenta la Conferenţa, ce se va ţinè în 23 Februar st. n. după amiadĭ la 5 óre în Zelau în localul obicinuit.

Băsescĭ, 19 Februarie 1891.

G. Pop de Băsescĭ,
preşedintele clubului central.

Coresp. part. a „Gaz. Trans."

Haţeg, 16 Februarie.

Subscrişii cu recunoscinţă venim a esprima mulţumita nóstră faţă de toţĭ câţĭ ne-au consolat şi ajutorat în ireparabila lovitură ce ni-a sdrobit inima prin încetarea din viéţă, întêmplată departe de familia şi de locul sĕu natal, a prea iubitului soţ şi frate **Carol Schimdt Stoica**, preot gr. cat. în Ostrov, membru activ al mai multor corporaţiunĭ, care bolnav fiind, şi-a luat refugiu la clinica din B.-Pesta, însĕ rĕmânênd nemângăiat a plecat spre casă, dér pe drum, — la Zam, — *în cupeu pe tren a murit* Duminecă în 2 Febuarie 1896.

Deci prin acéstă venim cu recunoscinţă a mulţumi tuturor bine-făcĕtorilor din acéstă comună şi în special: d-lui Kovacs Iozsef, şef de gară şi întreg personalului dela gară, care ni-a sărit în ajutor la transportarea cadavrului.

Cu litere neşterse s'au întipărit în pepturile nóstre marinimositatea prea vrednicului creştin *Georgiu Todoran* din Zam care prin inima sa cea bună şi-a făcut renume de iubirea creştinéscă prin primirea în casa sa a cadavrului, făcêndu-ne marĭ uşurinţe prin serviciile şi jertfele sale şi ale familiei sale. Dumnedeu tatăl ceresc se-i rĕsplătéscă înmiit!

Preotul gr. orient. de aci d-l *Nicolae Enciu* a aşedat mortul şi a sĕvĕrşit tóte cele prescrise la îmormêntarea preoţilor, pentru ce-i aducem asemenea mulţămita nóstră.

Esprimăm tot-odată mulţămită ferbinte d-lui Dr. *Atlosz* din Ilia, bravului notar cercual D. *Lăcătuş* din Zam, d-lui *Petroviciu* comerciante, *Traian Ungur* vicenotar şi tuturor domnilor şi dómnelor şi poporului întreg din Zam, atât femei cât şi bărbaţĭ, carĭ deşi noi eram streinĭ, dér ne-au primit ca confraţĭ, ca conaţionalĭ şi nu ne-au pregetat a ne consola şi a ne întinde ajutorul necesar. Dumnedeu sĕ le rĕsplătéscă pentru frăţésca stimă şi iubire, ce ne-au arĕtat.

Tot-odată venim a esprima sincera mulţămită tuturor preoţilor, amicilor şi cunoscuţilor, carĭ nu au pregetat a lua parte la îmormêntarea lui în cimiteriul din opidul Haţeg.

Maria Schimdt Stoica, vĕduvă preotésă; *Eduard Schmidt,* frate; văd. *Maria Popescu,* soră.

„Victoria"
institut de credit şi economii în Arad.

Raportul direcţiunei.

Domnilor acţionarĭ!

Avem onóre a Vĕ raporta tot-odată, că în sensul §-lui 33 din statute dintre membrii actualĭ au eşit din direcţiune Georgiu Lazaru şi Dr. Nicolau Ciaclan; deci Vĕ propunem ca la aceste locurĭ devenite vacante în înţelesul statutelor sĕ alegeţĭ doi membrii în direcţiune.

In legătură cu acéstă Vĕ raportăm, că în interval prin mórtea fericitului preşedinte al direcţiunei Dr. Lazar Petco şi prin abdicerea membrului Nicolae Marcu, au devenit vacante încă două locurĭ în direcţiune; deóre-ce însĕ direcţiunea D-Vóstră a cumpĕnit chestiunea şi sĕ ocupă cu ideea de reducţiune pentru viitoriu, Vĕ propune şi rógă sĕ lăsaţĭ de astă-dată neîmplinite aceste două vacanţe.

In fine avem onóre a Vĕ aduce la cunoscinţă, că direcţiunea în şedinţa sa plenară dela 16 Martie 1895 constituindu-se de nou a ales de president pe Dr. Georgiu Vuia şi vice-president pe Georgiu Lazaru, éră în şedinţa plenară ţinută la Ianuarie 1896, în considerarea bunelor sale servicii şi în interesul institutului, a investit pe comptabilul-şef Savu Raicu cu titlul de secretar.

După aceste pentru învederarea şi ilustrarea presentului raport, de-odată cu bilanţul şi contul profitului şi perderilor încheiate ambele la finea a. 1895, avem onóre a Vĕ presenta următorul conspect asupra principalelor operaţiunĭ din 1895:

I. Depunerĭ. La 31 Decemvre 1894 fl. 640685.16. In 1994 s'au depus fl. 557600.98 total: fl. 1198286.14. S'au ridicat fl. 342051.43 Starea la 31 Decemvre 1895 fl. 856234.71.

Crescere: fl. 215549.55.

II. Escompt. Portofoliu la 31 Decemvre 1894 fl. 675033.77. In 1895 s'au escomptat fl. 3368961.49, total fl. 4043995.26. S'au achitat fl. 3190410.01. Starea la 31 Decemvre 1895 fl. 853585.25.

Crescere: fl. 178551.48.

III. Hipotecă. La 31 Decemvre 1894 fl. 269946.—. In 1895 s'au acordat fl. 90367.56, total: fl. 360313.56. S'au achitat fl. 41382.56. Starea la 31 Decemvre 1895 fl. 318931.—.

Crescere: fl. 48985.

IV. Lombard. La 31 Decemvre 1894 fl. 11905.—. In 1895 s'au acordat fl. 3499. Total fl. 15404.— S'au achitat fl. 8365.— Starea la 31 Decemvre 1895 fl. 7039.—

Scădere: fl. 4866.

V. Circulaţiunea cassei. Cassa la 31 Decemvre 1894 fl. 24221.60. In 1895 au întrat fl. 4270208.16, total: fl. 4294429.76. Au eşit fl. 4268754.27. Starea la 31 Decemvre 1895 în numĕrar fl. 25675.49.

Totala circulaţiune: fl. 11473199.45.

Pe basa acésta şi a conturilor speciale constatăm cu satisfacţiune, că în proporţiune cu anul trecut activul institutului a crescut cu fl. 234278.57, venitul brut cu fl. 15599.66, ér venitul curat cu fl. 4444.91.

Pe acest temeiu, avem onóre a Vĕ face şi Vĕ rugăm sĕ primiţĭ pentru împărţirea profitului curat din 1895 următórea propunere: Din profitul de fl. 43229.40. I. Sĕ dau 5% dividendă fl. 15000.—. Restul de fl. 28229.40. II. Sĕ imparte: 1. 25% fondului de reservă fl. 7057.35 2. 10% tantiemă direcţiunei fl. 2822.29. 3. 3% tantiemă directorului esec. fl. 846.88. 4. 2% tantiemă comitetului de supraveghiere fl. 564.58. 5. 2% tantiemă funcţionarilor fl. 564.58. Sĕ fl. 11855.68. Restul de fl. 16373.72. III. Sĕ imparte: 1. 3% supradividendă acţionarilor fl. 9000.—. 2. Dotarea fondului de pensiuni 10% fl. 1637.37. 3. Remunerarea funcţionarilor la disposiţia direcţiunei fl. 700.—. 4. Pentru scopurĭ filantropice şi culturale de asemenea la disposiţia direcţiunei fl. 1500.—. fl. 12837.37. Restul de fl. 3536.35. IV. Sĕ transpune în contul profitului anului 1896.

Deci propunem şi Vĕ rugăm sĕ fixaţĭ dividenda pe 1895 cu fl. 8 după acţie, plătibilă imediat după adunarea generală.

In fine Vĕ rugăm sĕ binevoiţĭ: a încuviinţa raportul de faţă; a aproba bilanţul încheiat la 31 Decemvre 1895; a primi propunerile nóstre relativ la împărţirea profitului curat; a pertracta şi decide asupra obiectelor puse la ordinea dilei, şi în fine a da absolutor direcţiunei şi comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1895.

Arad, la 8 Februar 1896.

Direcţiunea.

SCIRĬ ULTIME.

Constantinopol, 19 Februarie. După-ce şi din partea guvernului engles s'a dat consêmţĕmêntul la *recunóscerea prinţului Ferdinand al Bulgariei*, în cestiunea recunóscerii tóte marile puterĭ semnatare ale tractatului de Berlin şi-au dat deja declaraţia lor afirmativă.

DIVERSE.

Un porumb ca petiţionant. In Schönbrunn (Austria) a fost prins un porumb, care fiind ostenit, s'a aşedat pe crénga unui arbore, ce nu era tare sus de pămênt. Porumbul avea la gât o epistolă grea, legată cu pantlică roşiă. Pe cuvertă nu era nimic scris. In cuvertă însĕ se afla scrisă pe o cólă de hârtiă o petiţiune, la adresa Majestăţii Sale împĕratului, de o vĕduvă săracă de 70 anĭ, care locuesce în districtul al XVI-lea al Vienei. Femeia şi-a scris în epistolă şi adresa ei. Se dice, că femeia, până şi-a învĕţat porumbul sĕ sbóre din parcul Schönbrunn până la palatul imperial, l'a luat mai de multe-orĭ cu sine într'o corfă, până ce l'a învĕţat sĕ facă acéstă cale. Porumbelul după-ce a fost lăsat érăşĭ în libertate, şi-a luat sborul spre palatul imperial.

Un mijloc de-a se trezi din beţiă. Dela graniţa badensă raportéză, „Neckar Zeitung" următorul cas. Arare-orĭ se va fi întêmplat, ca unuia, care se întórce dela nuntă sĕ-i mérgă mai rĕu, decât i-a mers morarului celui gros B. din F. Morarul, care trage la cântar nu mai puţin de $2^1/_2$ măjĭ s'a fost urcat în trăsura sa închisă şi a fost adurmit acolo, pe când visitiul sĕu, care asemenea se uitase cam afund în sticlă moţăia pe capră. De-odată se sparse fundul trăsurei, morarul cel gros cădù în pieióre şi a fost silit acuma, vrênd nevrênd, sĕ fugă cu trăsura, deóre-ce nu era cu putinţă sĕ scape din ea, ér servitorul de pe capră nu voia nicĭ decum sĕ se deştepte din somn. Din norocire, cari cunoscênd drumul ajunseră şi fără scirea visitiului la 2 óre nóptea acasă. Morarul, se dice, că era cu totul trêz când s'a vĕdut în curtea sa.

Cea mai interesantă carte de rugăciunĭ. Cea mai interesantă şi mai preţiósă carte de rugăciunĭ este cartea, pe care a scris'o episcopul din Poitier Iacques Iuvenal des Ursins între anii 1449 şi 1457. Intréga carte e scrisă pe 227 foi de pergament, cu 140 miniaturĭ şi cu mai multe iniţiale frumos colorite şi încă cu alte multe înfrumseţărĭ pe marginea foilor, car tóte sunt fórte frumóse. Cartea încă şi adĭ se află în starea cea mai bună. In 1861 luna lui Aprilie a cumpĕrat'o un librar din Paris cu 36,000 francĭ şi o vêndù tot cu atâta.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Februarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.25
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.30
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.52
Imprum. ung. cu premii	154.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	142.—
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de argint austr.	101.05
Renta de aur austr.	121.85
Losurĭ din 860	148.—
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1000.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	442 —
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	380 75
Napoleondorĭ.	9.57½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.02½
London vista	120.85
Paris vista	47.80
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.30
Note italiene.	43.60

Cursul pietei Braşov.

Din 21 Februarie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.55
Argint român.	Cump.	9.48	Vênd.	9.53
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vênd.	9.58
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Scris. fonc. Albina 5%	157.½		Vênd.	101.75

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Convocare.

Pe basa conclusului subinsemnatei direcţiunĭ din 15 Februarie 1896, P. T. domnĭ acţionarĭ se convócă prin acésta la

a IX-a adunare generală ordinară,

a institutului de credit şi economii „BISTRIŢANA," care se va ţine în **14 Martie 1896** la **9 óre a. m.** în localul institutului.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul direcţiunei şi al comitetului de revisiune, statorirea dividendei pe anul de gestiune 1895 şi împărţirea profitului curat.
2. Alegerea unui membru în direcţiune în locul aceluia, care — conform §-lui 34 din statute — ese din direcţiune, eventual realegerea aceluia.
3. Modificarea §§-lor 38 şi 44 ai statutelor institutului.
4. Alte eventuale propunerĭ.

Direcţiunea institutului de credit şi economii „BISTRIŢANA".

Bistriţă, în 15 Februarie 1896.

902,1—1

Mihaila Mihailasch, director esecutiv.

„BISTRIŢANA" Institut de credit şi economii în Bistriţa.

Închierea socotelelor cu 31 Decembre 1895.

Contul bilanţului.

ACTIVE		fl.	cr.	fl.	cr.
Cassa		3769	64		
Cambii de bancă		426784	97		
Imprumute hipotecare		36371	96		
„ pe obligaţiunĭ		8496	33		
Mobiliar	568.—				
„ amortisare de 10%	56.—	511	28		
Diversi debitorĭ		1526	21	477460	39
				477460	39

PASIVE		fl.	cr.	fl.	cr.
Capital de acţiunĭ		4000	—		
Depunerĭ spre fructificare:					
a) de a-le privaţilor	165.127.94				
b) de a-le fondului general de reservă	26.033.37				
c) de a-le fondului special de reservă	898.57				
d) de a-le fondului de pensiune	3.217.79	195277	67		
Dividende neridicate:					
pro 1893	8.—				
pro 1894	32.—	40	—		
Creditori		563	42		
Interese transitóre		2847	55		
Cambii reescomptate		230729	—	469457	64
Profit curat pro 1893				8002	75
				477460	39

Contul profitului şi perderilor

DEBIT		fl.	cr.	fl.	cr.
Contribuţiune directă	1703.36				
10% după interesele la depunerĭ . . .	978.23	2681	59		
10% amortisare din mobiliav		56	80		
Competinţă de timbru		14	30		
Salare		5838	32		
Chirie		500	—		
Spese de tot soiul		1045	04		
Interese după depunerĭ		9782	30		
Porto postal		88	54		
Dubióse		1307	27	21314	16
Profit curat pro 1895				8002	75
				29316	91

CREDIT	fl.	cr.	fl.	cr.
Interese după tot soiul de depunerĭ	25608	24		
Interese de intârziere	909	69		
Provisiunĭ şi taxe	2798	98	29316	91
			29316	91

Bistriţa, în 31 Decembre 1895.

Alesandru Szilasi m. p. preşedinte. **Mihaila Mihailasch** m. p. director esecutiv. **Stefan Poruţ** m. p. cassar. **Leon Monasterian** m. p. comptabil.

Subsĕmnatul comitet am ecsaminat conturile presente şi le-am aflat în deplină regulă.

Bistriţa, în 11 Februarie 1896.

Pamfiliu Grapini m. p. **Anchedin Candale** m. p. **Iosif Lissai** m. p.